ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHENES

CONCOURS DE RECRUTEMENT DES MEMBRES SCIENTIFIQUES

2016

Épreuve de Culture générale Sujet A

SUJET : Présentez et analysez brièvement chacun des documents suivants

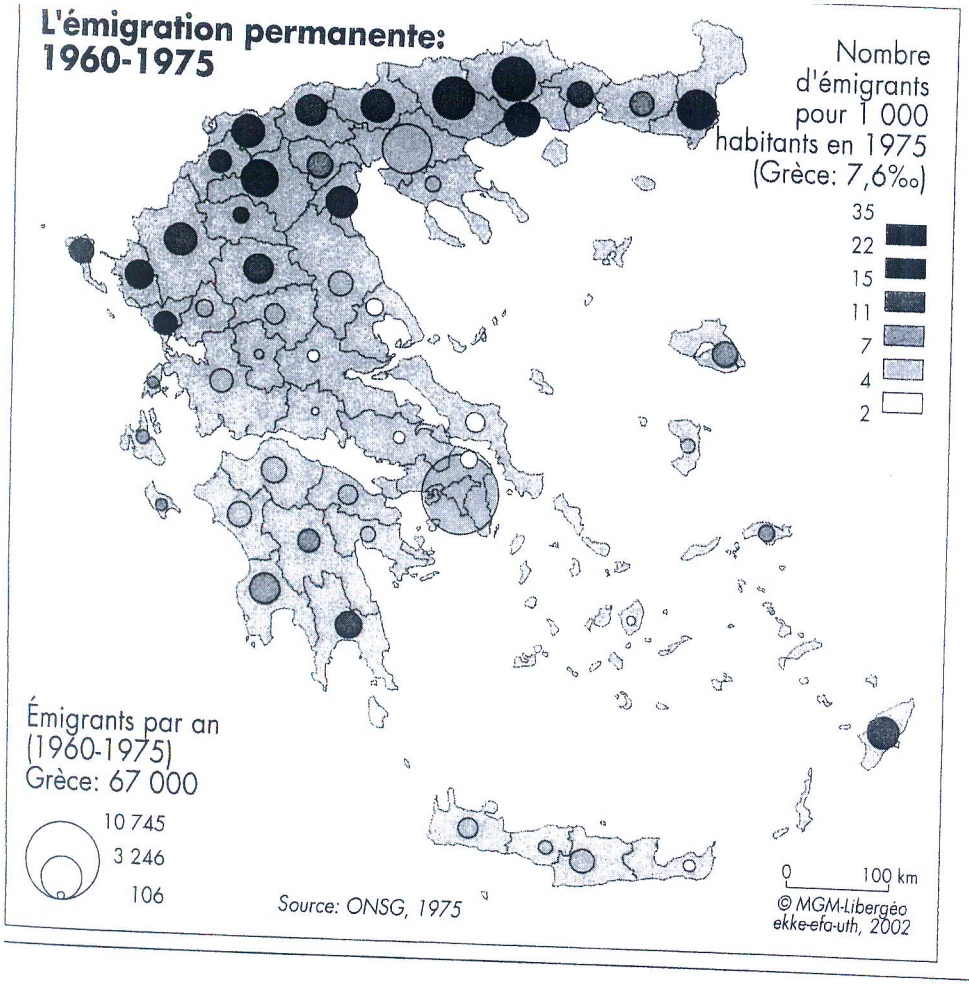

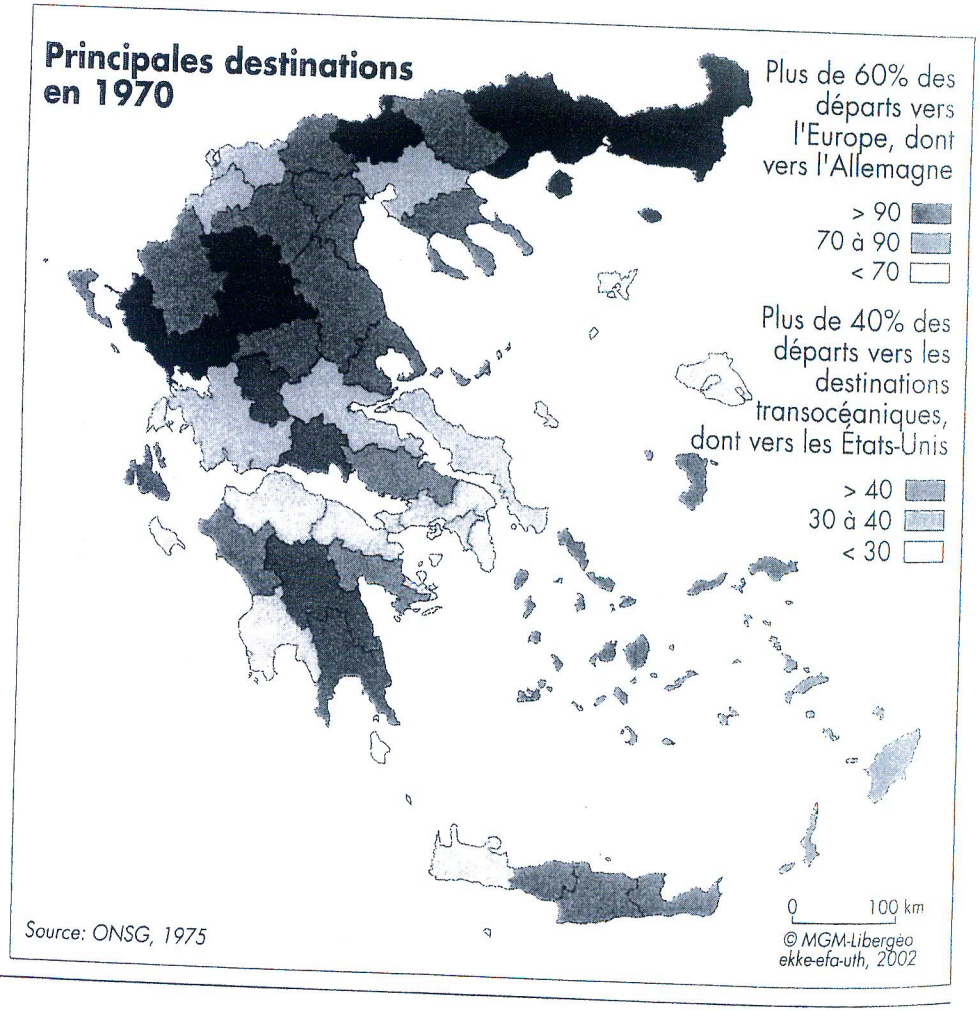

Source: Atlas de la Grèce, CNRS-Libergéo-La Documentation française, 2005

A1

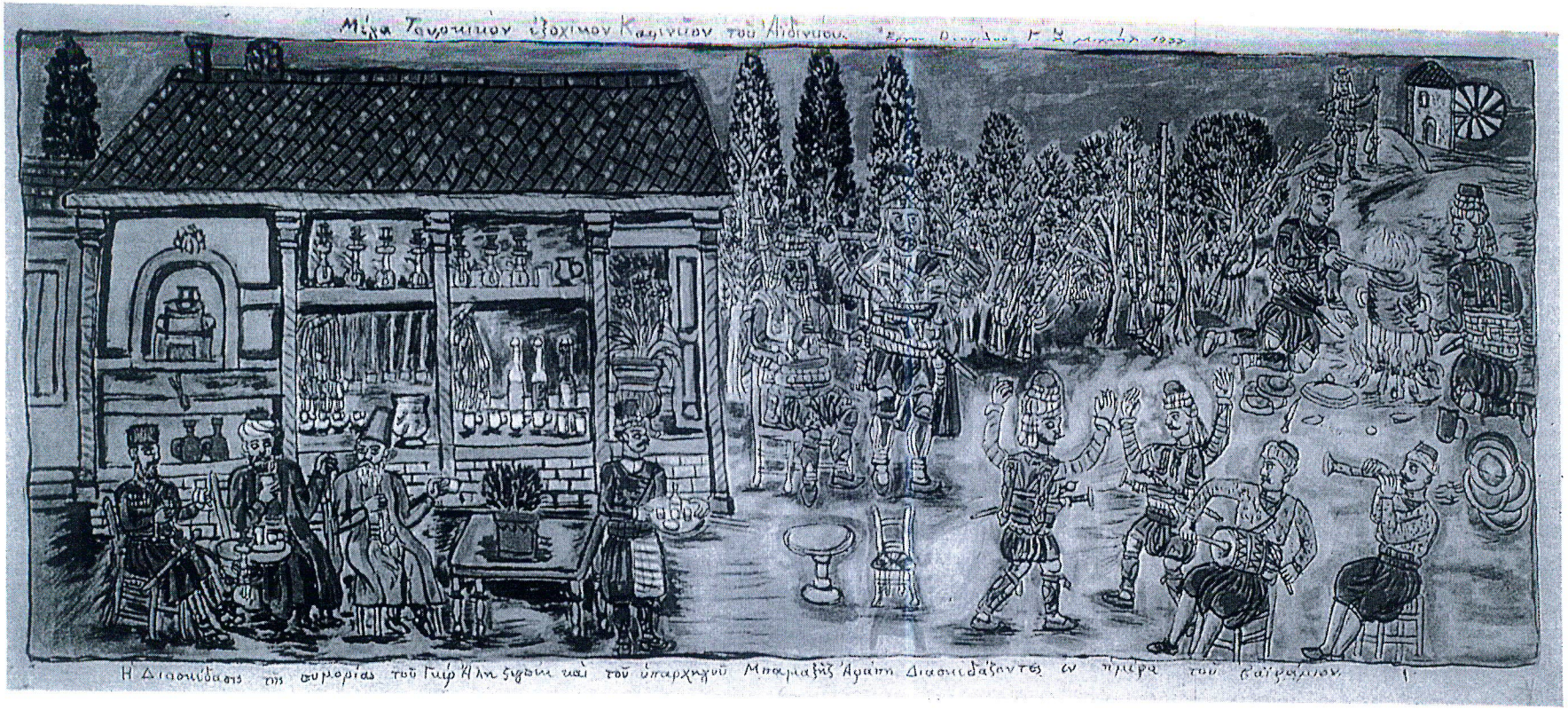

279. «Large Turkish country-side café, Aidin». 1933. Collection of E. Teriade. Mytilene. 1.69 × 0.74

Charles Picard (à droite), promotion EFA 1909, entouré de tirailleurs Sénégalais à Lamia, 1917. EFA cliché n° N580-147

A4/

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 16 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΛΟΙ – πλην Αβέρωφ – χαιρετίζουν την ιστορική απόφαση του Ανδρέα

Επιστρέφει κι ο Μάρκος Βαφειάδης

ΓΥΡΙΖΟΥΝ 35 ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Πόσοι και πού ζουν

Στο κενό προσπάθεια δημιουργίας θέματος για «Σλαβομακεδόνες»

33 νεκροί

Παιδιά και νέοι θύματα των τροχών

Ομοφυλία αλλά και... μικροφυλία

Μωρουά – Μαρσαί αποχαιρέτησαν τον Λουί Αραγκόν

SPOR

Μεγάλη νίκη της ΑΕΚ στο 89'

Η *Ελευθεροτυπία* (28/12/1981) καταγράφει θετικά την απόφαση της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ για επαναπατρισμό των πολιτικών προσφύγων, ενώ καυτηριάζει τη θέση του προέδρου της Ν.Δ., Ε. Αβέρωφ, ο οποίος εμμένοντας σε μετεμφυλιακές αντιλήψεις της Δεξιάς επικαλείται κίνδυνο εισόδου στη χώρα Σλαβομακεδόνων.

ΠΗΓΗ: ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ/ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Extrait de :

Βασίλης Βαμβακάς, Παναγής Παναγιωτόπουλος (επιμέλεια), *Η Ελλάδα στη δεκαετία του '80. Κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό λεξικό*, Αθήνα, Επίκεντρο, [2010] 2014, σελ. 488.

A5

EXPOSITION DE 1900
Pavillon de la Grèce

Le pavillon de la Grèce
à l'exposition universelle de Paris de 1900

Architecte : Lucien Magne

Extrait du *Petit Journal du dimanche* du 6 Mai 1900

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHENES

CONCOURS DE RECRUTEMENT DES MEMBRES SCIENTIFIQUES

2016

Épreuve de Culture générale Sujet B

SUJET : Présentez et analysez brièvement chacun des documents suivants

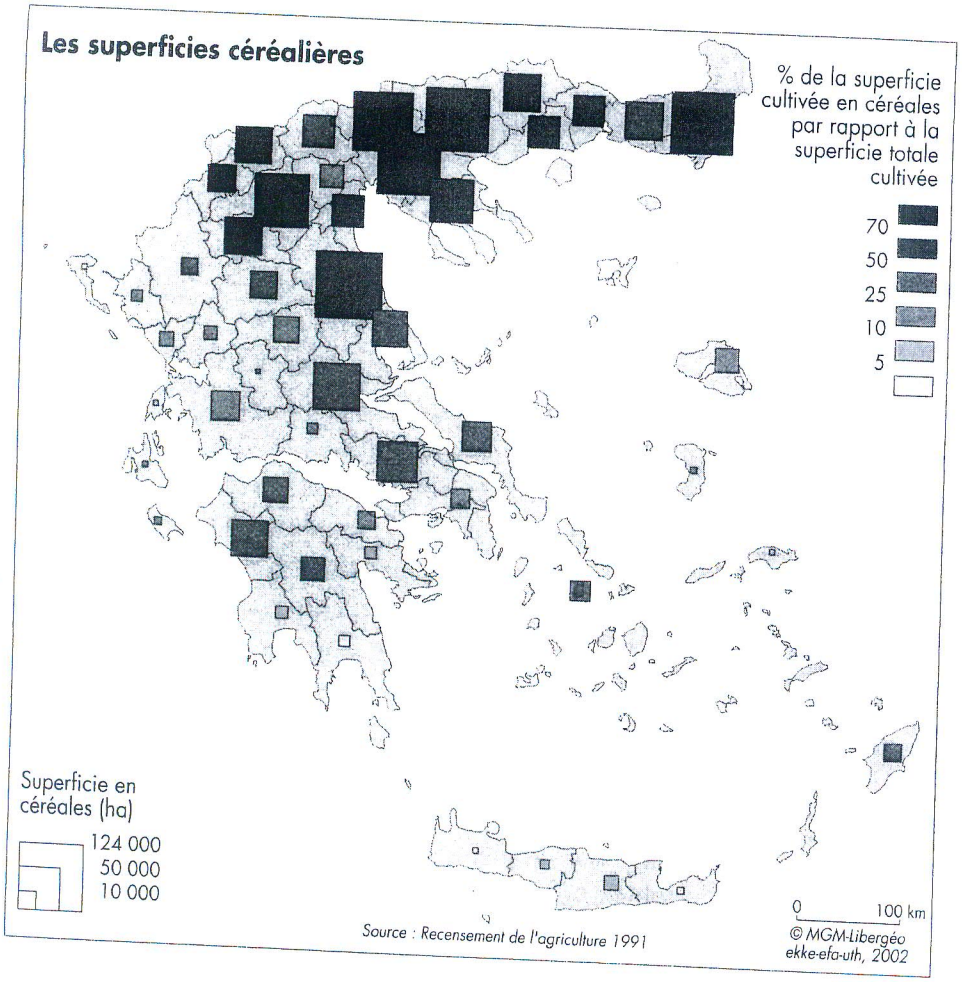

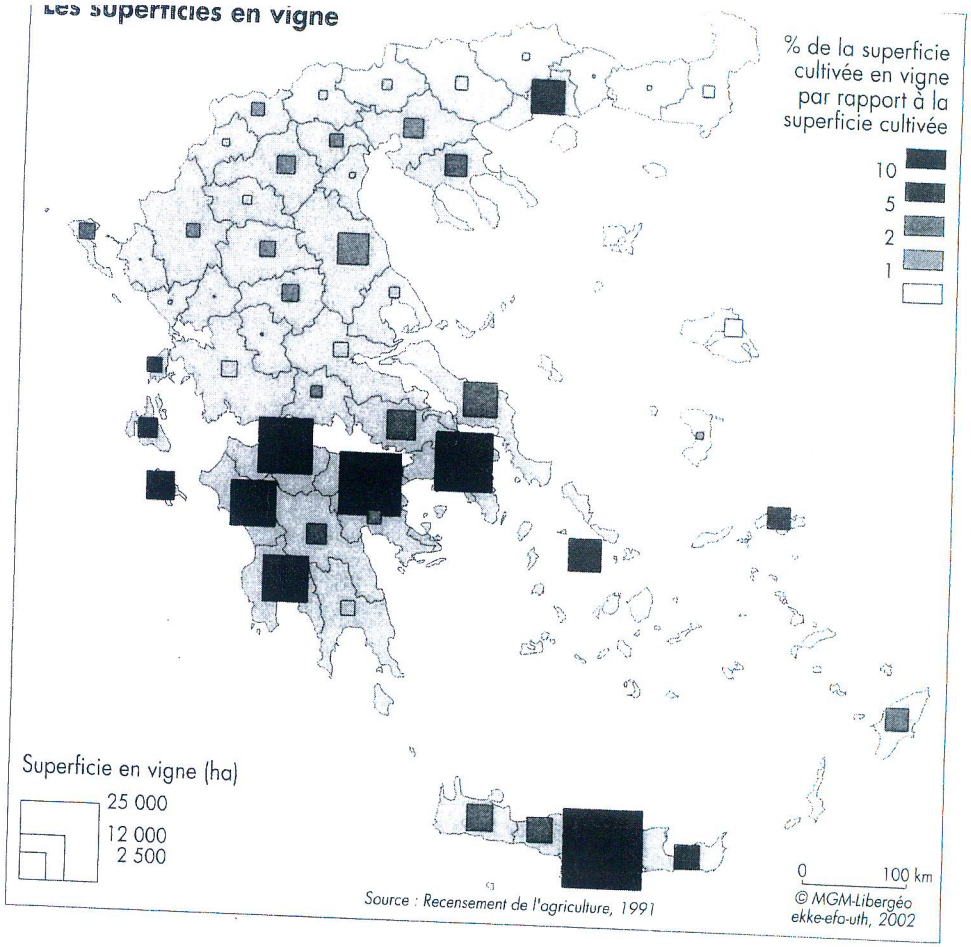

Source: Atlas de la Grèce, CNRS-Libergéo-La Documentation Française, 20

87

Source : Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης [ΑΠΘ]

Ανδριάντας Ρήγα Φεραίου (1871, Προπύλαια Πανεπιστημίου Αθηνών)

Jayne Mansfield au Parthénon.
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ, 10/1957

B4/

Athens October 16, 2013. (REUTERS/Yorgos Karahalis)

B5/

Το ν(υ)φοδιάλεγμα

Το επόμενο βήμα ήταν να πραγματοποιηθεί κάποια συνάντηση. Αυτό σημαίνει ότι με τη μεσολάβηση του προξενητή είχαν λυθεί όλα τ' άλλα προβλήματα, οικονομικά κ.λπ. Παλιότερα οι νέοι έφταναν στο γάμο χωρίς να έχουν καθόλου συναντηθεί και χωρίς να έχει προηγηθεί αρραβώνας, διότι αρκούσε ο λόγος που είχαν δώσει οι γονείς τους. Οι συναντήσεις γνωριμίας γίνονταν πολλές φορές στα παζάρια, όπου συγκεντρώνονταν πολλοί άνθρωποι και έτσι θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητη η παρουσία του κοριτσιού και γενικά σε μέρη μακριά από γνωστά και αδιάκριτα μάτια. Πολύ συνηθισμένη επίσης ήταν η συνάντηση στη βρύση, που ήταν κάπως μακρυά από τα κονάκια. Εκεί, το κορίτσι συνοδευόμενο από μια ηλικιωμένη γυναίκα, πήγαινε για να γεμίσει υποτίθεται τη βαρέλα νερό και όπου όλως τυχαίως περνούσε δήθεν ο ενδιαφερόμενος, συνοδευόμενος κι αυτός από κάποιο άλλο μεγαλύτερο σε ηλικία πρόσωπο. Εκεί για να πιάσουν κουβέντα ζητούσαν από το κορίτσι να τους δώσει νερό ή και ζητούσαν κάποια πληροφορία. Ολα αυτά απέβλεπαν στο να διαπιστωθεί αν το κορίτσι ακούει και μιλάει. Το κορίτσι με χαμηλωμένα τα μάτια και κατακόκκινο σαν παπαρούνα από την ντροπή του, περιορίζονταν συνήθως σε λίγες και μετρημένες κουβέντες, σ' ένα ξερό ναι ή όχι. Η συνάντηση αυτή κρατούσε τόσο, όσο χρειάζονταν για να γεμίσει το κορίτσι τη βαρέλα και να προσφέρει στους ξένους νερό. Κάθε φορά μηχανεύονταν διαφόρους τρόπους ώστε η συνάντηση να περάσει απαρατήρητη από τον περίγυρο, ακόμη δε και από τις άλλες οικογένειες της ίδιας της στάνης. Εάν από την πρώτη αυτή συνάντηση έμειναν ικανοποιημένοι τότε επακολουθούσε επίσκεψη στο κονάκι του κοριτσιού αμέσως ή και αργότερα.

Source : Γεώργιος Ν. Αγραφιώτης, *Οι Σαρακατσιαναίοι των Αγράφων*, Holargos, chez l'auteur, 1994. Extrait du chapitre « Ο γάμος των Σαρακατσιαναίων στ' Αγραφα. Αναμνήσεις », p. 251-252.

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHENES

CONCOURS DE RECRUTEMENT DES MEMBRES SCIENTIFIQUES

2016

Épreuve de grec moderne

Veuillez traduire le texte ci-dessous en français et en donner un commentaire en grec

Κατά το πρώτο έτος της Επανάστασης και λίγο μετά και παρά τη σύγκληση της Α΄ Εθνοσυνέλευσης και τη συγκρότηση Βουλής και εκτελεστικής εξουσίας με πανεπαναστατικό χαρακτήρα, οι πολεμικές επιχειρήσεις δεν οργανώνονταν και δεν διεξάγονταν σύμφωνα με αποφάσεις ή οδηγίες της Κεντρικής Διοίκησης, αλλά με αποφάσεις των τοπικών ή περιφερειακών οργανισμών ανάλογα με τις ανάγκες κάθε περιοχής ενόψει της απελευθέρωσής της. Ενοποίηση Κεντρικής Διοίκησης και δράσης πολιτικής και στρατιωτικής δεν ήταν ακόμη δυνατόν να υπάρχει· οι περιφερειακοί οργανισμοί ήταν, κατά το πρώτο έτος, απολύτως αναγκαίοι – γι' αυτό το Σύνταγμα της Επιδαύρου δεν τους κατάργησε. Στην Πελοπόννησο μόνον διαπιστώνεται, μέχρι τον εμφύλιο, μια άτυπη αναγνώριση της πρωτοκαθεδρίας του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη από τους άλλους οπλαρχηγούς.

Στην αντίπαλη πλευρά, σε αυτήν των Οθωμανών, τα πράγματα ως προς την ενιαία αντιμετώπιση της Επανάστασης στο πολεμικό πεδίο δεν ήταν καλύτερα, αλλά για διαφορετικούς λόγους. Οι επιθέσεις των επαναστατών για απελευθέρωση κάποιας περιοχής ούτε τακτικές ήταν ούτε ενιαίο χαρακτήρα είχαν και γι' αυτό ο οθωμανικός στρατός δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει, στρατιωτικά, την επανάσταση ενιαία και αποφασιστικά. Η οθωμανική στρατιωτική ηγεσία είχε θεωρήσει την Επανάσταση ως εξεγέρσεις επαρχιών και επιχειρούσε να την αντιμετωπίσει με μικρά, συγκριτικά με το τεράστιο μέγεθος του οθωμανικού στρατού, στρατιωτικά τμήματα· άλλωστε ο άτακτος πόλεμος των Ελλήνων δεν επέτρεπε κινητοποίηση μεγάλων οθωμανικών στρατευμάτων, ούτε φυσικά κατά παράταξη μάχη – το αντάρτικο, τον κλεφτοπόλεμο των Ελλήνων οι Οθωμανοί Τούρκοι δεν τον γνώριζαν.

Ανάλογα ήταν τα πράγματα και για τον τουρκικό στόλο. Το γεγονός ότι ο ελληνικός στόλος, που δεν ήταν άλλο από τα εμπορικά καράβια με καλύτερο εξοπλισμό, δεν δρούσε ενιαία, παρά κάθε νησί, κάθε φορά ανάλογα με τις ανάγκες του πολέμου, υποχρέωνε σχεδόν τον τουρκικό να λειτουργεί με πολλές μοίρες, δηλαδή διασπασμένος. Άλλωστε, είχε πολλές «δουλειές» να κάνει ο τουρκικός πολεμικός στόλος· μια μοίρα, ας πούμε, θα αντιμετώπιζε τον αντίπαλο σε ναυμαχία, άλλη είχε να πολιορκήσει φρούρια που είχε καταλάβει ο εχθρός, άλλη να μεταφέρει στρατό στην ξηρά, άλλη να τροφοδοτήσει πολιορκούμενα φρούρια και πάει λέγοντας.

Ένα άλλο εμπόδιο για τη συγκέντρωση και ανάπτυξη του τουρκικού στρατού ήταν η κατάσταση των δρόμων· η αθλιότητά τους δεν επέτρεπε τη μεταφορά μεγάλων στρατιωτικών σωμάτων, ούτε την αλλαγή δρομολογίων. Έτσι, ο τουρκικός στρατός αναγκαζόταν να περνάει πάντοτε από τους ίδιους, κάτι που διευκόλυνε τους επαναστάτες να εφαρμόσουν τις δικές τους μεθόδους πολέμου.

Source: Βασίλης Κρεμμυδάς, *Η ελληνική επανάσταση του 1821. Τεκμήρια, αναψηλαφήσεις, ερμηνείες*, Αθήνα, Gutenberg, 2016, σσ. 151-153

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES

ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHENES

CONCOURS DE RECRUTEMENT DES MEMBRES SCIENTIFIQUES

2016

Épreuve de grec moderne

Veuillez traduire le texte ci-dessous en français et en donner un commentaire en grec

---

Θα κλείσω τη σύντομη αυτή διερεύνηση των σχέσεων της «σχολής» του ελληνικού Διαφωτισμού με τη γαλλική ιστοριογραφία, με ορισμένες κεντρικές παρατηρήσεις. Ο κύκλος της «σχολής» μοιάζει σήμερα να έχει ολοκληρωθεί φυσικά, με τον θάνατο των πρωταγωνιστών ανάμεσα στο 1992 και το 2012, καθώς οι μαθητές τους έχουν στραφεί κυρίως στις φιλολογικές σπουδές ή την Ιστορία των ταυτοτήτων, τις οποίες έχουν σημαντικά ανανεώσει. Η συμβολή της «σχολής» στάθηκε καίρια και καθοριστική, καθώς ο ελληνικός Διαφωτισμός αποτελεί πλέον αναγνωρισμένη ιστορική περίοδο που διδάσκεται ακόμη και στα σχολεία. Ωστόσο, η εννοιολόγησή του έχει πλέον μεταβληθεί. Ο *ευσεβισμός* που τόσο σθεναρά πολέμησε ο Δημαράς και οι πρώτοι ιστορικοί του ελληνικού Διαφωτισμού, έχει μεταλλαχθεί και επανακάμψει, ενδιαφέρον φαινόμενο αναδίπλωσης που μένει ακόμη να αξιολογηθεί. Πράγματι, η μελέτη του ελληνικού Διαφωτισμού έχει πλέον συνδεθεί με την επίκαιρη συζήτηση για την προβληματική σύνδεση της Ελλάδας με την ευρωπαϊκή νεωτερικότητα. Στο προσκήνιο φαίνεται να κυριαρχεί ένα σχήμα με άλλες καταβολές, που προβάλλει τον ρόλο του θρησκευτικού ουμανισμού στη δεξίωση του εγκυκλοπαιδισμού των Φώτων από τις ορθόδοξες κοινότητες της ανατολικής Ευρώπης.

Οι σχέσεις της «σχολής» του ελληνικού Διαφωτισμού με τις αντίστοιχες προσεγγίσεις της γαλλικής ιστοριογραφίας είναι παλαιές, εντοπίζονται στη διεύρυνση των φιλολογικών σπουδών και τη σύνδεσή τους με την Κοινωνική Ιστορία, που πραγματοποιήθηκε στη Γαλλία κατά τη δεκαετία του 1930. Στη συνέχεια, η επικοινωνία διατηρείται ζωντανή και ανανεώνεται διαρκώς, ιδίως μέσα από την επαφή με τη διδασκαλία

του Mandrou. Οι συγκλίσεις είναι αρκετές, χωρίς ωστόσο να διακρίνονται σημαντικές εξαρτήσεις. Η «σχολή» του ελληνικού Διαφωτισμού θα μπορούσε να ιδωθεί ως ένας παράλληλος και αυτοτελής ελληνικός δρόμος της νέας Πολιτιστικής και Κοινωνικής Ιστορίας που γεννήθηκε στη Γαλλία του Μεσοπολέμου, διαχύθηκε παντού και διατηρείται πάντοτε ακμαία. Η αυτοτέλεια της ελληνικής «σχολής» είναι χαρακτηριστική και θα διατηρηθεί ακόμη και κατά την περίοδο των συνταγματαρχών, όταν οι κύριοι εκπρόσωποι της «σχολής» μετέφεραν την αθηναϊκή αυτή ιστοριογραφική σχολή στο Παρίσι.

Οι λόγοι που άνοιξαν τον δρόμο και εξέθρεψαν αυτήν την καθοριστική για την ελληνική ιστοριογραφία «σχολή», είναι πολλοί και καίριοι: η εντατικοποίηση της διερεύνησης των σχέσεων του Νεότερου Ελληνισμού με την ευρωπαϊκή Δύση· η διάθεση οικοδόμησης ενός πεδίου ελεύθερης ιστορικής έρευνας έξω από δογματικές αγκυλώσεις· η φθορά του ελληνοχριστιανικού παραδείγματος και η αποδόμησή του μετά την πτώση της δικτατορίας· η ωρίμαση της αριστερής ιστοριογραφίας και η επικυριαρχία της μετά τη Μεταπολίτευση· κυρίως όμως η σθεναρή επιμονή της ομάδας να ορίσει τον ελληνικό Διαφωτισμό ως τομή της ελληνικής Ιστορίας, ιδεολογικό καταλύτη που οδήγησε στην Επανάσταση και επέτρεψε την είσοδο της ελληνικής διανόησης –αν όχι της ελληνικής κοινωνίας– στη νεωτερικότητα. Οι ανάγκες αυτές ήταν καίριες και τόσο ισχυρές που επιτρέπουν να ανταποδώσουμε εδώ την παλαιά παρατήρηση του Δημαρά: η ελληνική ανάγκη για κύρια στοιχεία είναι τόσο ισχυρή ώστε ο διεθνικός χαρακτήρας τους θα μπορούσε να μοιάζει τελικά εντελώς περιττός: θα ήταν δυνατό να κατανοήσουμε τη «σχολή» του ελληνικού Διαφωτισμού χωρίς να χρειαστεί να προσφύγουμε στις ξένες επιδράσεις.

Source: Γιώργος Τόλιας, «Η "σχολή" του ελληνικού Διαφωτισμού και οι σχέσεις της με τη γαλλική ιστοριογραφία», *Συναντήσεις της ελληνικής με τη γαλλική ιστοριογραφία από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα*, επιμ. Βαγγέλης Καραμανωλάκης κ.ά., Αθήνα, EFA/EIE Ινστιτούτο ιστορικών ερευνών/ΕΜΝΕ, π. Μνήμων, 2015, σσ. 98-99

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES

ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHENES

CONCOURS DE RECRUTEMENT DES MEMBRES SCIENTIFIQUES

2016

Épreuve de grec moderne

Veuillez traduire le texte ci-dessous en français et en donner un commentaire également en français

---

Ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος μπορεί να θεωρηθεί ότι ήταν μια κοινωνική επανάσταση η οποία απέτυχε. Η αρχή αυτής της επανάστασης θα πρέπει να αναζητηθεί στα χρόνια της Κατοχής, όταν το εαμικό κίνημα ριζοσπαστικοποιήθηκε και μαζί με την εθνική απελευθέρωση επεδίωξε τη ριζική κοινωνική αλλαγή, απέκτησε δηλαδή χαρακτηριστικά επαναστατικού κινήματος. Η δυναμική της επανάστασης ενισχύθηκε από τον πολλαπλασιασμό των συγκρούσεων της εαμικής Αντίστασης με τα κατοχικά στρατεύματα και τα ένοπλα σώματα Ελλήνων συνεργατών των Γερμανών, και αναπτύχθηκε σε συνθήκες κατάρρευσης του κράτους και επέκτασης του ελέγχου του ΕΑΜ σε μεγάλο τμήμα της χώρας. Ο συνδυασμός της εθνικής απελευθέρωσης με την κοινωνική επανάσταση δεν ήταν διόλου αντιφατικός· τα περισσότερα επαναστατικά κινήματα στον 20ό αιώνα είχαν παράλληλα στόχο την εθνική ανεξαρτησία, και αυτός ακριβώς ο συνδυασμός τούς προσέδωσε πρωτοφανή μαζικότητα και μαχητικότητα. Η δυναμική της κοινωνικής επανάστασης που δημιούργησε η εαμική Αντίσταση και η πρακτική του ένοπλου αγώνα που αναπτύχθηκε στην Κατοχή έπαιξαν βαρύνοντα ρόλο στις κατοπινές εξελίξεις της δεκαετίας του 1940, καθώς διαμόρφωσαν την κουλτούρα του συλλογικού υποκειμένου, αλλά και προκάλεσαν την αντίδραση των αντίπαλων δυνάμεων. Εκ των υστέρων, μπορεί κανείς να θεωρήσει τον εμφύλιο πόλεμο του 1946-1949 «συνέχεια» των κατοχικών εμφύλιων συγκρούσεων. Όμως, ο ελληνικός εμφύλιος πόλεμος διεξήχθη σε μια διαφορετική ιστορική πραγματικότητα και διεθνή συγκυρία, ενώ και οι αντίπαλοι που συγκρούστηκαν δεν ήταν οι ίδιοι με τα χρόνια της Κατοχής. Αντί, ως ιστορικοί, να κατασκευάζουμε συνέχειες και να αναζητούμε τομές, θα ήταν πιο γόνιμο να αντιληφθούμε το παρελθόν όχι ως προκαθορισμένο ή δεδομένο, αλλά ως κάτι που εκείνη την εποχή τελούσε υπό διαμόρφωση από τα δρώντα υποκείμενα και τη δυναμική των εξελίξεων. Από αυτή τη σκοπιά, οι κατοχικές εμφύλιες συγκρούσεις δεν αποτέλεσαν την αρχή ενός πολυετούς εμφυλίου πολέμου, αλλά μαζί με την οικονομική καταστροφή, την κοινωνική εξαθλίωση και την πολιτική πόλωση συνέθεσαν το υπόβαθρο των εξελίξεων μετά την Απελευθέρωση. [...]

Επί δεκαετίες η δημόσια και η ακαδημαϊκή συζήτηση για τον ελληνικό εμφύλιο πόλεμο περιστράφηκε (και σε μεγάλο βαθμό εξακολουθεί να περιστρέφεται), ρητά ή υπόρρητα, γύρω από ένα ερώτημα: Ποιος φταίει για τον εμφύλιο πόλεμο; Αυτό το ερώτημα εγκλώβιζε την έρευνα και συντηρούσε ένα κλίμα διαμάχης, ενώ συχνά αναπαράγονταν επιχειρήματα προηγούμενων εποχών (που έμοιαζαν περισσότερο με κατηγορίες), με στόχο να επιρριφθεί η ευθύνη για την πρόκληση του στη μια ή την άλλη πλευρά. Ωστόσο το τραύμα του Εμφυλίου, που διαιρούσε επί δεκαετίες την ελληνική κοινωνία, δεν την διαιρεί πλέον. Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που συμμετείχαν σ' αυτόν δεν ζουν πια, ενώ τα διακυβεύματα, οι συγκυρίες, τα υποκείμενα, η κοινωνία κοντολογίς, έχουν αλλάξει. Ο Εμφύλιος από τραυματικό παρελθόν έχει γίνει ιστορία και άρα το ζητούμενο δεν μπορεί να είναι η καταδίκη ή η δικαίωση των πρωταγωνιστών. Αντί να συζητάμε *ποιος φταίει* θα πρέπει να διερωτηθούμε *τι ήταν* ο εμφύλιος πόλεμος, ώστε να μπορέσουμε να συσχετίσουμε τα αίτια με την εξέλιξη που είχε και να διαμορφώσουμε τους όρους για την κατανόησή του. Ο ελληνικός Εμφύλιος ήταν μια επανάσταση, η μοναδική στην Ελλάδα του 20ού αιώνα, έστω κι αν, έτσι όπως εξελίχθηκε, δεν θα μπορούσε να αποβεί νικηφόρα. Υπό αυτή την έννοια, ήταν μια αδύνατη επανάσταση.

Source: Πολυμέρης Βόγλης, *Η αδύνατη επανάσταση. Η κοινωνική δυναμική του εμφυλίου πολέμου*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2014, σσ. 375 και 384

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHENES

CONCOURS DE RECRUTEMENT DES MEMBRES SCIENTIFIQUES

2016

Épreuve de Spécialité – Histoire

Sujet : Le rôle des institutions ecclésiastiques chrétiennes dans l'espace ottoman
Présentez et analysez le corpus documentaire suivant (3 documents)

Document 1 : Extrait du *Kitab-ı Bahriye (Livre de Navigation)* de Pîrî Re'îs (écrit entre 1511 et 1521)

Ce chapitre décrit l'île connue sous le nom de Batnôs Baba[1]

Cette île est aride. Sa circonférence est de 25 mîl. C'est un monastère depuis les temps anciens. Ce sont des moines. Les supérieurs de ces moines viennent du patriarcat, à Istanbul, et ils exercent le *bâbâslik* dans cette île. Ils versent un impôt au patriarcat. Il y a en effet dans cette île la tombe d'un individu qu'on appelle Batnôs Baba, dans une église. Les mécréants le nomment San Palamôza, mais les Turcs le nomment Abâtnôs Babas. À son sujet court l'histoire suivante: par deux fois le corps de ce *bâbâs* a été pris sur cette île et amené et inhumé dans la ville de Balat [Milet]. Mais ensuite le corps se trouvait à nouveau sur cette île. Voilà ce qu'on dit. C'est la raison pour laquelle nul des Turcs ni des mécréants ne fait de tort aux gens de cette île, considérant que ce sont des moines. Face à l'est, il y a sur cette île un port naturel, à deux rives. C'est sur ce port que se dresse le monastère en question, tout pareil à une forteresse.
Salut.

Source : Nicolas Vatin & Gilles Veinstein, « Trois documents signés du Çehzâdemustafà b. Süleymân conservés au monastère de Patmos », *Σύμμεικτα* 12 (1998), p. 237-269

Document 2 : *Firman* de Mustafa Çelebi b. Süleymân à Alî, Akdeniz *Kapûdânı* (19-28 mars 1541)

Tuğra: Mustafà fils de Süleymän *Şâh Han*, toujours victorieux

Modèle des illustres et nobles [personnages], soutien des honorables et magnanimes [personnages],'Alî, qui est *kapûdân* de la mer Blanche (que sa gloire se perpétue): quand l'auguste rescrit élevé arrivera, qu'on sache ce qui suit:
Il se trouve que les porteurs du [présent] firman sacré, les *zimmî* de l'île de Patmos, ont envoyé un homme à ma porte refuge de la félicité et ont présenté la pétition suivante:

« Les capitaines de navire nommés Memî Köle, Yeni ogh, Kose Mustafà et Selîm 'Arab, qui appartiennent à la catégorie des *levend*[2], viennent [dans ces parages], passent sur notre île, s'emparent de certains d'entre nous et les tuent, font prisonniers les autres et les mènent dans d'autres *vilayet* et les [y] vendent: bref, ils nous font subir une oppression qui passe les bornes ».

[Tout en portant cette plainte,] ils produisent à ce sujet un firman de haut renom et appelant l'obéissance, qu'ils ont entre leurs mains.

C'est pourquoi j'ai donné mon ordre sacré que voici et j'ordonne que, te conformant au firman qui doit être suivi se trouvant entre les mains de ces *zimmî*, tu t'occupes de la réclamation et la plainte qu'ils opposent aux *levend* en question en convoquant ces derniers. En application de l'ordre sacré tu remettras à sa place tout ce qui doit l'être, et par la suite tu ne laisseras pas les *levend* transgresser et violer l'ordre du *pâdisâh* en importunant, attaquant, opprimant et agressant les *zimmî* de l'île susdite.
Tu retiendras et empêcheras ceux qui voudront le faire. Sache-le et prête foi au signe sacré.

Écrit dans la dernière décade de zî-l-ka 'de, l'an 947 (19-28 mars 1541), à Manisa.
Sceau : Hâccî 'Orner... le misérable

Source : Nicolas Vatin & Gilles Veinstein, « Trois documents signés du Çehzâdemustafà b. Süleymân conservés au monastère de Patmos », *Σύμμεικτα* 12 (1998), p. 237-269

[1] L'île de Patmos.
[2] Dans ce sens, un soldat de la marine ottomane.

Document 3 : Extrait du catalogue du Μέγα Σκευοφυλάκιο du monastère de Patmos

Ποιμαντορική ράβδος του Πατριάρχη Διονυσίου Δ', 1667. Έργο του Μιχαλάκη Φραντζή. Επιχρυσωμένο ασήμι, διαφανές και αδιαφανές σμάλτο και 62 διαμάντια.

Περιγραφή: Η ράβδος δωρήθηκε στο Μοναστήρι από τον Πάτμιο Οικουμενικό Πατριάρχη Νεόφυτο ΣΤ' το 1747 και αρχικώς ανήκε στον Οικουμενικό Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Διονύσιο Δ'. Αποτελεί εξαίρετο παράδειγμα της Κωνσταντινοπολίτικης τέχνης της περιόδου και επιδεικνύει εντυπωσιακό επίπεδο τεχνουργίας και αισθητικής, ανάλογο με αυτό που συναντάται στις ευρωπαϊκές αυλές. Ο δημιουργός της, ο Μιχαλάκης Φραντζής, υπήρξε ένας από τους Έλληνες δεξιοτέχνες στην επεξεργασία σμάλτου στην Κωνσταντινούπολη. Γνωρίζουμε ότι καποιοι από αυτούς είχαν προσκληθεί να εργασθούν στο Κρεμλίνο κατά τη διάρκεια του 17ου αιώνα, και υπάρχουν αντικείμενα παρόμοιας αξίας και τεχνοτροπίας στο Οπλοστάσιο του Κρεμλίνου.

Source : Αθανάσιος Κομήνης (επιμ.), *Πάτμος : Οι θησαυροί του μοναστηριού*, Αθήνα, Εκδοτική Αθηνών, 1998. Reproduit par le Google Arts & Culture Institute.

Document 4 : Vue du monastère de St Jean le Théologien à Patmos

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHENES

CONCOURS DE RECRUTEMENT DES MEMBRES SCIENTIFIQUES

2016

Épreuve de Spécialité - Histoire

SUJET : ***Présentez et analysez le document reproduit page suivante***

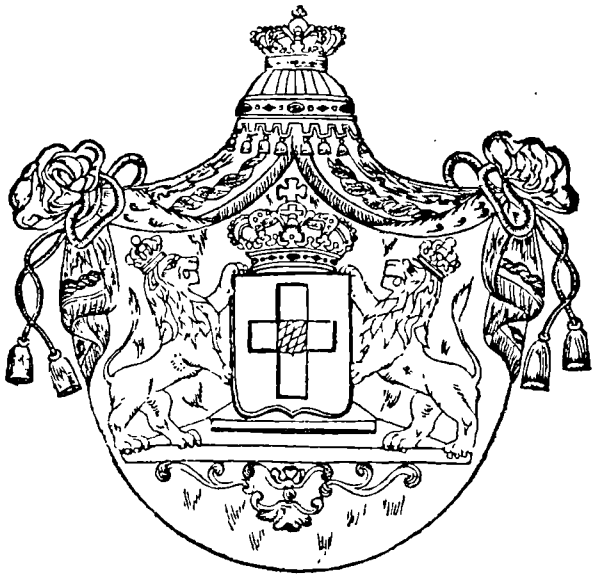

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

REGIERUNGS-BLATT DES KOENIGREICHS GRIECHENLAND.

ΑΡΙΘΜ. 2. — 1833 — Ν. 2.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ, 22 Φεβρουαριου. — NAUPLIA 6 Mærz.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς.

Ἀ. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ Γραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως Κύριος Σ. Τρικούπης,

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως Κύριος Χρ. Κλωνάρης,

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας Κύριος Δ. Χρηστίδης,

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Γραματεὺς τῆς Κυβερνήσεως Κύριος Ι Ῥιζος,

Ὁ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Γραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως Κύριος Α. Μαυροκορδάτος,

Ὁ Ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Γραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως Κύριος Κ. Ζωγράφος,

Ὁ Ἐπι τῶν Ναυτικῶν Γραμματεὺς τῆς Κυβερνήσεως Κύριος Δ. Βούλγαρης,

Θέλουν ἐξακολουθεῖ ἐν ὀνόματι ἡμῶν τὴν διεύθυνσιν τῶν μέχρι τοῦδε ἐπιτετραμμένων αὐτοῖς Ὑπουργείων.

Β' Ὅλοι οἱ εἰρημένοι Ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων Ὑπουργείων θέλουν φέρει εἰς τὸ ἑξῆς «Γραμματεῖς τῆς Επικρατείας.»

Γ. Ἡ προεδρια, καθ ὅλας τὰς κοινὰς συνεδριάσεις τῶν Ὑπουργῶν διὰ τὰς ἀνηκούσας εἰς αὐτοὺς ὑποθέσεις, ἐπιτρέπεται ἐν τοσουτῳ εἰς τὸν ἡμέτερον Γραμματέα τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ἐμπορικου Ναυτικοῦ Κύριον Σ. Τρικούπην.

Δ'. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας Κύριος Σ. Τρικούπης νὰ γνωστοποιήσῃ καὶ ἐνεργήσῃ τὸ παρὸν διάταγμα.

Ἐν Ναυπλίῳ. τὴν 25 Ἰανουαρίου (6 Φεβρουαρίου) 1833.

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Η Ἀντιβασιλεια

Ὁ Κόμης ΑΡΜΑΝΣΠΕΡΓ Προεδρος, ΜΑΟΥΡΕΡ, ΕΪΔΕΚ.

OTTO

VON GOTTES GNADEN

KOENIG VON GRIECHENLAND.

Wir haben beschlossen und verordnen, wiefolgt:

Art. 1. Der Gouvernements Secretær für das Ministerium der auswærtigen Angelegenheiten und der Handels-Marine Herr Tricoupi

Der Gouvernements Secretær für das Ministerium der Justiz Herr Clonaris

Der Staats-Secretær für das Ministerium des Innern Herr Chrestides

Der Gouvernements-Secretær für den Cultus und œffentlichen Unterricht Herr Rizo

Der Gouvernements Secretær für das Ministerium der Finanzen Herr Maurocordatos

Der Gouverements Secretær für das Kriegs-Ministerium Herr Zografo

Der Gouvernements Secretær für das Ministerium der Kriegs-Marine Herr Boulgari

Haben die Leitung der denselben bisher übertragenen Ministerien in Unserem Namen fortzusetzen.

2. Sæmtliche eben benannte Vorstænde der verschiedenen Ministerien werden künftig den Titel: STAATS-SECRETAIRE: führen.

3. Der Vorsitz bey allen gemeinsamen Berathungen der Ministerien in den dazu geeigneten Vorkommnissen ist Unserm Staats-Secretær für das Ministerium der auswærtigen Angelegenheiten und der Handels Marine Herrn Tricoupi vorlæufig übertragen.

4 Der Staats Secretær für das Ministerium der auswærtigen Angelegenheiten und der Handels-Marine Herr Tricoupi ist mit der Bekanntmachung und dem Vollzuge gegenwærtiger Entschliessung beauftragt.

Nauplia den 25 Jaenner (6 Febr.) 1833.

IM NAMEN DES KOENIGS

DIE REGENTSCHAFT

GRAF v. ARMANSPERG PRDT. v. MAURER. v. HEIDECK.

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHENES

CONCOURS DE RECRUTEMENT DES MEMBRES SCIENTIFIQUES

2016

Épreuve de Spécialité – Histoire

Sujet : Une entreprise française en Grèce :
Présentez et analysez le corpus documentaire suivant (5 documents)

Document 1 : Lettre d'ADG[1] à l'ambassadeur de France en Grèce au sujet des pourparlers entre le gouvernement hellénique et la société ADG au sujet de l'application de la convention du 27 août 1960 sur la création d'une industrie de l'aluminium en Grèce, 10 juin 1964.

(Archives Aluminium de Grèce : AAtE, Dossier Résumé des Négociations/1 1ère phase (Zigdis))

L'échec des conversations menées avec le Gouvernement hellénique constituerait pour une longue durée un échec des efforts du Gouvernement français en vue d'augmenter les investissements privés d'origine française en Grèce et marquerait probablement profondément l'avenir économique de la Grèce en arrêtant les investissements étrangers en Grèce, qui ne peuvent se fonder que sur la stabilité des accords conclus avec le Gouvernement hellénique.

Source : Κώστας Κωστής, *Ο μύθος του ξένου, ή η Pechiney στην Ελλάδα*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 1999 σ.74

Document 2 : Origine géographique des investissements étrangers en Grèce 1954-1966

PAYS	Pourcentage	Dont partie appartenant aux …	… entreprises suivantes
Etats-Unis	40.3%	28.2%	Esso-Pappas, Ethyl Int'al
France	27.0%	23.2%	Pechiney
Suisse	12.9%	8.3%	Hellenic Shipyards (Niarchos)
Italie	5.5%		
Belgique	4.4%		
RFA	4.1%		
Hollande	2.6%		
Royaume-Uni	1.8%		
Autres pays	1.4%		
TOTAL	100%		

Source : Κώστας Κωστής, *Ο μύθος του ξένου, ή η Pechiney στην Ελλάδα*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 1999 σ.74

Document 3 : Lettre de Claude Massol, président du conseil d'administration d'ADG à la direction de Pechiney, le 22 novembre 1976.

(Archives Pechiney : ADG SCP 242 1 28349)

Je crois devoir mettre l'accent sur le problème politique important que ne manquera pas de poser, auprès de l'opinion publique hellénique, à l'initiative plus particulièrement des partis de gauche et des syndicats, l'importance des résultats dégagés par ADG. M. Caramanlis lui- même risque d'être personnellement mis en cause, du fait qu'il exerçait déjà les fonctions de Premier ministre lors de la signature, en 1960, de la convention Gouvernement grec-Pechiney. Il convient, en effet d'avoir présent à l'esprit le climat politique très violent dans lequel a été contesté et dénoncé, entre 1962 et 1966, notre convention et notamment le prix de l'énergie consenti à ADG. [...] Je reste à peu près persuadé que les résultats actuellement prévisibles pour les années 1977 et 1978 seront considérés en Grèce comme excessifs, et vont relancer la polémique ; toute l'opposition de gauche aura beau jeu de brandir ces résultats comme la preuve éclatante du bien fondé des accusations dont a été l'objet M. Caramanlis en 1963.

Source : Philippe Mioche, « A propos de l'investissement industriel d'une multinationale en Méditerranée : le succès d'Aluminium de Grèce », *Rives nord-méditerranéennes*, n° 9, 2001, p. 27-39.

Document 4 : L'implantation d'ADG en Grèce

Source : Philippe Mioche, « Le poids de la Méditerranée dans l'histoire d'Aluminium de Grèce », *Méditerranée*, tome 87, 3-4-1997, *Industries en Méditerranée de la marginalisation à la mondialisation*, p. 73-78, p. 75.

Document 5 : La cité du personnel à Aspra Spitia

Source : Archives Konstantinos Doxiadis